

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Orman Bakanı Sayın Veysel EROĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını dilerim.

Ali İhsan KÖKTÜRK
CHP Zonguldak Milletvekili

Zonguldak-Bartın-Karabük illeri arasında kalan bölge, Türkiye'nin en büyük projelerinden biri olarak kabul edilen FİLYOS VADİ PROJESİ olarak adlandırılmakta; bu bölgenin planlanarak toplam 9695 km²'lik alan ve bu alandaki üç ilin gelişmesi ve kalkınması için değerlendirilmesi doğrultusundaki açıklamalar basında ve kamuoyunda sıkça dile getirilmektedir.

Bilindiği üzere, 26.04.2006 tarihli ve 5491 sayılı Yasa ile değişik 2872 sayılı Çevre Yasası'nın 9. maddesinin (b) fıkrasına göre, "... Ülke fizikî mekânında, sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda, koruma-kullanma dengesi gözetilerek kentsel ve kırsal nüfusun barınma, çalışma, dinlenme, ulaşım gibi ihtiyaçların karşılanması sonucu oluşabilecek çevre kirliliğini önlemek amacıyla nazım ve uygulama imar plânlarına esas teşkil etmek üzere bölge ve havza bazında 1/50.000-1/100.000 ölçekli çevre düzeni plânlarının Çevre ve Orman Bakanlığınca yapılacağı/ yaptırılacağı ve onaylanacağı ..."; 01.05.2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Yasa'nın 2. maddesinin (h) fıkrasında da, bu görevin, "kalkınma plânları ve bölge plânları temel alınarak çevre düzeni plânlarını hazırlamak veya hazırlatmak, onaylamak, uygulanmasını sağlamak" ifadeleri ile Bakanlığınıza ait olduğu belirtilmiş bulunmaktadır.

1995 tarihinde Devlet Planlama Teşkilatınca başlatılan Zonguldak-Bartın-Karabük Bölgesel Gelişme Projesi, bir türlü uygulama imkânı bulamamış, geçen yıllar içinde 30.01.2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 59. Hükümetin bir kararı ile "Serbest Bölge Kurulması"ndan vazgeçilmiş ardından bunun yerine herhangi bir öneri getirilmemiş; bir çözüm geliştirilememiş ve bölge adeta yapayalnız ve başıboş bırakılmıştır.

Oysa, Türkiye'nin en önemli bölgelerinden biri olan FİLYOS VADİSİ'nin dengeli ve sürekli kalkınma amacına uygun olarak ekonomik kararlarla ekolojik kararların birarada düşünülmesine imkân veren rasyonel doğal kaynak kullanımını sağlamak üzere planlanmasına gereksinmesi bulunmaktadır. İçinde, Karadeniz kıyısında fiyos limanının, hidro-elektrik santrallerin, sanayi tesislerinin, taşkın önleme projelerinin ve daha birçok tesisin kapsamlı ve birbiriyle entegre olarak yapılması ve birlikte düşünülmesi gereken bir alanın plansız ve başıboş bırakılması, bölgenin kalkınmasına ve gelişmesine engel olmakta, bu olumsuz faktörler ve planlamadaki gecikmeler işsizliği ve iç göçü artırmaktadır. Bu nedenle, söz konusu bölgenin acil çözülmesi gereken sorunları arasında, Bakanlığınızca bölgenin 1/50 000 veya 1/100 000 ölçekli Çevre Düzeni Planlarının yapılması yer almaktadır.

Bu bağlamda;

1. Zonguldak-Bartın-Karabük üçgeninde kalan ve içinde Devrek, Çaycuma, Yenice, Saltukova, Gökçebey, Hisarönü gibi büyük yerleşim merkezlerinin bulunduğu Filyos Vadisinde, Bakanlığınızca, bölge ve havza bazında 1/50.000-1/100.000 ölçekli çevre düzeni plânlarının yapılması konusunda bir çalışma bulunmakta mıdır?

2. Demiryollar, Limanlar, Havameydanları İnşaatı Genel Müdürlüğü tarafından, Filyos Vadisi içinde yer alan “askeri bölge” nedeniyle hiçbir yatırımın yapılamayacağı açıklaması doğru mudur? Filyos Vadisi içinde sözü edilen “askeri bölge”, Bakanlığınızca yapılacak planlama çalışmalarına ve yatırımların yer seçimlerinin belirlenmesine engel midir?
3. Bakanlığınız tarafından, Filyos Vadisindeki maliye hazinesine ait olan veya devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerin imar planları yapılmadan, kadastro ve mülkiyet sorunları çözülmeden ve parseller oluşturularak tapuya kaydedilmeden herhangi bir girişimciye tahsisleri mümkün müdür?
4. Filyos Çayının Karadeniz’e döküldüğü noktadan başlayarak Ankara-İstanbul karayoluna kadar olan ve Karabük iline doğru genişleyen bir koridorda, “**ekonomik kararlarla ekolojik kararların bir arada düşünülerek**” bu eko-koridorun en uygun kullanımı bağlamında yapılması gereken yatırım türleri nelerdir? Bölgenin kalkınması ve gelişmesi konusunda ana plan kararları ne şekilde tespit edilmiştir? Bu bölgede, örneğin termik santral veya çimento fabrikası gibi istihdam yaratmayan, buna karşın büyük çevre ve doğa sorunlarına sebep olan tesislerin yapılması Bakanlığınızca uygun görülmekte midir?
5. Filyos çayının kanal içine alınarak tek yatak haline getirilmesi için Saltukova demiryolu köprüsünden Karadeniz’e doğru 4300m’lik güzergâhta DSİ Genel Müdürlüğü’nün kendi çabaları ile çalışmaların başlatıldığı basında açıklanmıştır. Bu durumda, Filyos Çayının 30 000 m’yi aşan güzergâhının diğer bölümlerindeki ıslah çalışmalarına ne zaman başlanacaktır? Filyos Çayı’ndaki sedde işinin ve ıslah çalışmalarının maliyeti ne kadar YTL’dir? Bu çalışmalar için bütçeye konulan ödenekler nedir? Taşkın önleme ve ıslah çalışmaları ne zaman, hangi yılda bitecektir?
6. Bol yağış alan yüksek dağlarla çevrili bölgenin en önemli özelliği, Filyos Vadisindeki toprakların ve suyun kontrol altına alınamamış olmasıdır. Üç büyük çayın ve irili ufaklı 55 derenin bulunduğu bölgede sular başıbozuk akmakta ve sel felaketi önemli kayıplara ve zararlara sebep olmaktadır. Türkiye’de şu an faaliyette barajı olmayan tek bölgenin Filyos Vadisi olduğu doğru mudur? Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından, halen bölge içinde işletmeye açılmış herhangi bir hidro elektrik enerji tesisinin bulunmadığı belirtilmektedir. Bu konudaki yorumunuz nedir? Bölgedeki enerji projelerinin son durumu nedir? Bu projeler ne zaman ihale edilecek, ne zaman gerçekleştirilecek ve işletmeye açılacaklardır?
7. Bakanlığınızca, FİLYOS VADİ PROJESİ olarak adlandırılan bölgede, imar planlarının yapılmasına ne zaman başlanacaktır?
8. **Filyos Çayının Karadeniz’e döküldüğü noktada, geri planda yapılacak tesisler ve öngörülen işletmelerdeki ürünlerin ihracı ve girdi ithalatı için yıllardır planlanan “25 MİLYON TONLUK LİMAN PROJESİ” hangi aşamada? Bu güne kadar yapılamamasının gerekçesi nedir? Bundan sonra yapılma süresi ve olasılığı nedir?** Bölgemiz bu projeye büyük önem vermekte ve LİMAN yerine termik santral yapılması gibi seçeneklere büyük tepki göstermektedir. Bu durumda, istihdam yaratacak, işsizliği önleyecek ve iç göçü durduracak projelerin gerçekleştirilmesi istenmekte ve hepimizce arzu edilmektedir. Bu alanda yapılacak tesisler için bölgedeki belediyeler ve muhtarlıklar yanı sıra ticaret ve sanayi odaları, sendikalar, dernekler, mühendis ve mimar odaları ve diğer sivil toplum kuruluşlarının öneri ve görüşlerine de başvurulacak mıdır?